ТАТАРСТАН ВАРИСЛАРЫ

Безнең йортыбызга 100 ел

ТАССР

1920-2020

ТАТАРСТАННЫҢ 1920–2020 ЕЛЛАРДАГЫ ДӘҮЛӘТ СИМВОЛИКАСЫ*

Татарстан Республикасының
хәзерге Дәүләт гербы

1992

1978

1937

Расланмый кала

1920

Гербның авторы – күренекле татар рәссамы
һәм скульпторы Бакый Урманче

Расланмый кала

1926

Татарстан Республикасының хәзерге Дәүләт флагы

1992

1978

1937

1923

Расланмый кала

1926

УДК 821(470.41)-3-93
ББК 83.84(2=632.3)6-45

ЭМОЦИОНАЛЬНЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ
ТАТАРСКОЕ ДЕТСКОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО • ТАТАР БАЛАЛАР НӘШРИЯТЫ

Китап Татарстан Республикасы Президенты каршындагы Татар телен саклау һәм үстерү мәсьәләләре комиссиясе ярдәме белән бастырылды.

QR-код www.100летНашемуДому.рф сайтына юллый. Сайтта китап, уеннар, кисеп алу өчен китап битләре бар, аларны кәгазьгә бастырып, яңа кул эшләнмәләре ясарга була.

ISBN 978-5-9500141-9-2

© Татарское детское издательство, 2021

Безнең йортыбызга 100 ел

ТАССР
1920-2020

ХӨРМӘТЛЕ ӘТИ-ӘНИЛӘР!

«Безнең йортыбызга 100 ел» – ТАССРның 100 еллыгына багышланган инновацион балалар китабы. Китап 13 бүлектән тора. Алар Татарстанның 100 ел эчендәге үзгәрешләре, үсеш перспективалары һәм республикабызның Бөек Җиңүгә керткән өлеше турында сөйли. Бүлекне укыганнан соң, балага ике төрле иҗади бирем тәкъдим ителә: бер төрлеләрен ул – китапта ук, икенчеләрен махсус кисеп алына торган битләрдә башкара ала. Укучыны китап битләре буйлап Гера (Геральдика) һәм Лалә озатып йөрер.

www.100летНашемуДому.рф сайтында татар һәм рус телләрендә китап, уеннар, өстәмә материаллар урнаштырылган.

Әгәр «Минем Татарстаным» мобиль кушымтасын йөкләсәң, QR-кодлар ярдәмендә Роботёнок белән уйнарга, республикабыз турында караоке-җыр башкарырга була.

QR-кодларны укый ала торган программа кулланырга кирәк.

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДӘҮЛӘТ ГИМНЫ

Мәңге яшә, газиз Ватаныбыз,
Халкым тели изге теләкләр!
Гомерлеккә якын туган булып
Яши бездә төрле милләтләр.
Күп гасырлар кичкән чал тарихлы
Данлы илем, үзең бер дастан!
Синдә генә безнең язмышыбыз,
Республикам минем, Татарстан!

Татарстан гимнын тыңла.

Рөстәм Яхин музыкасы,
Рамазан Байтимеров сүзләре,
рус теленә Филипп Пираев тәрҗемәсе.

ТАНЫШ БУЛЫЙК!

Барыгызга да сәлам! Әйдәгез танышабыз, мин – Геральдика. Гера дип атасагыз да була. Мине герблар өйрәнә торган фән хөрмәтенә атаганнар. Шуңа күрә республикабызның символлары турында мин барлык мәгълүматны да беләм.

Ә мин – Лалә. Минем исемем чәчәк дигәнне аңлата. Сүз уңаеннан, лалә татар орнаментларында еш очрый. Сез Татарстан турында күбрәк мәгълүмат белсен өчен, без Гера белән бергә китап яздык.

Бу китап сезгә вакытыгызны файдалы үткәрергә ярдәм итсен, балалар!

Балтасинский район
Атнинский район
Арский район
Кукморский район
Высокогорский район
Сабинский район
Зеленодольский район
Казань
Тюлячинский район
Пестречинский район
Мамадышский район
Елабужский район
Менделеевский район
Агрызский район
Набережные Челны
Мензелинский район
Актанышский район
Верхнеуслонский район
Лаишевский район
Рыбно-Слободский район
Тукаевский район
Апастовский район
Нижнекамский район
Заинский район
Сармановский район
Муслюмовский район
Кайбицкий район
Камско-Устьинский район
Чистопольский район
Новошешминский район
Алексеевский район
Буинский район
Спасский район
Тетюшский район
Альметьевский район
Азнакаевский район
Аксубаевский район
Черемшанский район
Алькеевский район
Лениногорский район
Ютазинский район
Бугульминский район
Нурлатский район
Бавлинский район

1966 ел – Татарстан башкаласында Спорт сарае ачыла.
2005 ел – Казанның иң биек күпере – Миллениум күпере ачыла.

– Йөз ел эчендә төбәгебез бик нык үзгәрде. Яңа заводлар, театрлар, стадионнар барлыкка килде, парк һәм бакчалар чәчәккә күмелде, яхшы юллар салынды. Татарстанда яшәү – зур бәхет!

Иннополис турында мәгълүмат бел

– Республикада тагын киләчәк шәһәре – Иннополис барлыкка килде. Әле яшь булуына карамастан, ул инде бөтен дөньяга танылырга өлгерде. Шәһәрдәге биналар үзенчәлекле һәм кызык итеп төзелгән. Тәрәзәләре өчпочмак рәвешендә эшләнгән спорт комплексы үзе генә ни тора!

1945 ел – СССР Фәннәр академиясенең Казан филиалы ачыла.
1994 ел – ТР ФАнең Татар энциклопедиясе институты оештырыла.

– Беләсеңме, Лалә, элегрәк барлык балаларның да мәктәпкә йөрергә мөмкинлекләре булмаган. Бәхеткә, барысы да үзгәргән. Яңа мәктәпләр ачыла башлаган. Ә бүгенге көндә уку – үзе бер рәхәт. Телисең икән – чит телләр өйрән, телисең икән – роботлар ясa.

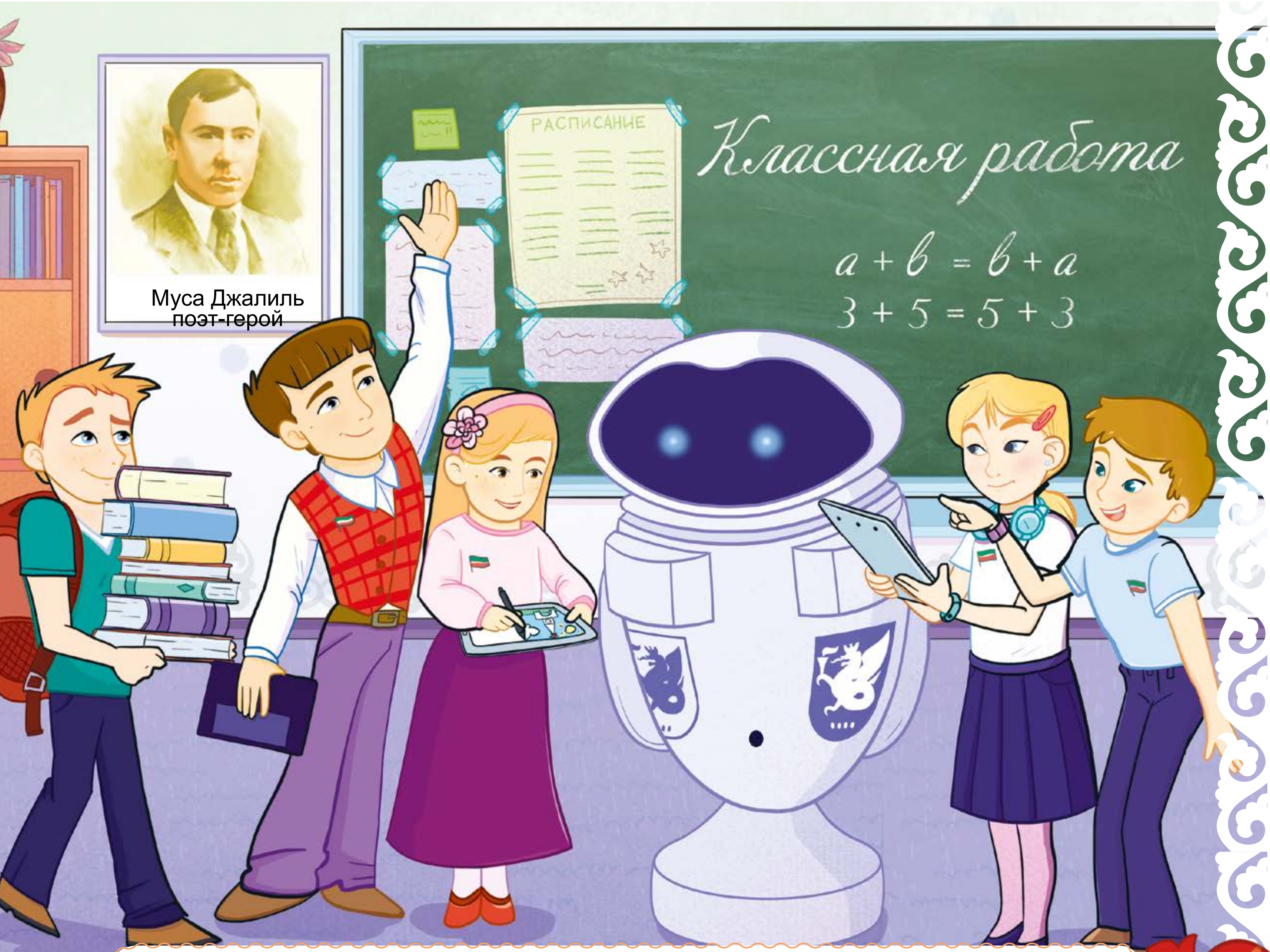

Муса Җәлил турында мәгълүмат бел.

– Әйе, күңелеңә хуш килгән шөгыльне сайларга була. Мин, мәсәлән, киләчәктә кем буласымны әлегә белмим – табибмы, инженермы. Татарстанда 60тан артык институт һәм университет булуы бик шәп. Анда 150 меңнән артык студент укый. Әлмәт районында исә якынча шулкадәр кеше яши.

ФАКТ

ШӘП БУ!

Иннополис – Россиядәге иң яшь шәһәр. Анда Иннополис Университеты, IT-лицей, мәктәп, балалар бакчасы, медицина һәм спорт үзәкләре урнашкан.

ГАҖӘП!

Казанда 2013 елгы Универсиадада катнашучы спортчылар өчен махсус 28 йорт төзелде. Аларда бер үк вакытта 14,5 мең кеше яши ала.

КЫЗЫК!

Татарстан төзүчеләре Россиядәге иң зур стадионнарның берсен – «Ак Барс Арена»ны төзеделәр. Анда футбол матчын берьюлы 45 меңнән артык кеше карый ала.

ЧЫНЛАПМЫ?

Саескан Тавы авылы янындагы кичүнең озынлыгы 14 километрга җитә һәм ул Россиядәге иң озын күпер. Ул берничә күпердән тора һәм Кама, Көрнәле, Архаровка аша сузыла.

ФАКТ

ЧЫНЛАПМЫ?

Ә син улемозаврларның Татарстандагы елга хөрмәтенә аталган динозаврлар икәнен беләсеңме? Аның калдыклары Апас районында, Үләмә елгасы ярында табылган.

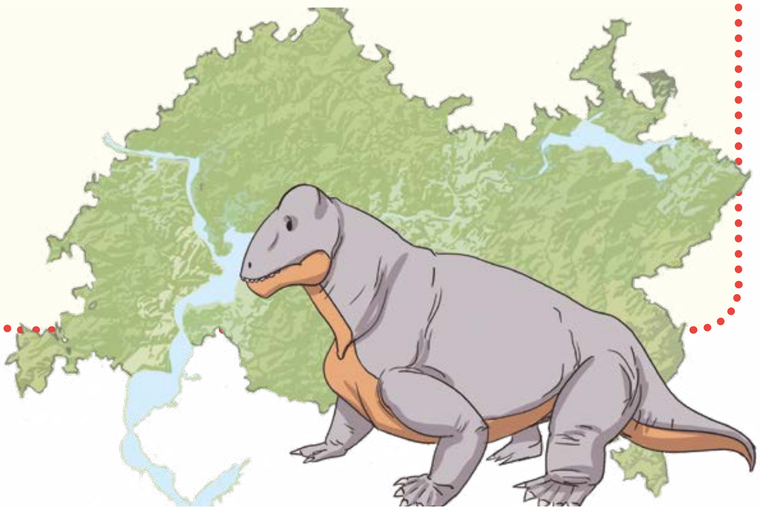

КЫЗЫК!

Республика балалар китапханәсе – Татарстандагы борынгы китапханәләрнең берсе. Аңа нигез салынуга 101 ел, ә Милли китапханәгә – 154!

ШӘП БУ!

Казан федераль университеты планетарие – Россиядә югары уку йорты каршында оештырылган бердәнбер планетарий. Ул 2013 елда ачылган.

ГАҖӘП!

Татарстандагы һөнәри коткаручылар әзерләп чыгаручы бердәнбер көллият Тәтеш районында урнашкан.

1932 ел – С.П. Горбунов исемендәге Казан авиация заводына нигез салына.
1948 ел – Казанда беренче троллейбуслар йөри башлый.

– Гера, ә мин кичә ат арбасына утырып йөрдем. Кызык, әлбәттә, тик уңайсызрак һәм би-и-ик акрын. Элек кешеләр ничек шулай йөрделәр икән?

1951 ел – Татарстан ил күләмендә беренче булып серияләп вертолётлар җитештерә башлый.

Татарстан Республикасы транспорт үсеше турында бел.

– Аның каравы, хәзер теләсәң очып, теләсәң йөзеп, теләсәң машинага утырып барырга була. Сүз уңаеннан, самолёт һәм вертолётлар республикада инде 65 елдан артык чыгарыла, корабльләр тагын да элегрәк җитештерелә башлаган.

1969 ел – Кама автозаводы төзелә башлый.
1976 ел – беренче КАМАЗ автомобиле эшләп чыгарыла.

– Ләлә, Россия һәм чит ил юлларының хуҗасы дип кайсы йөк машинасын атыйлар?

2012 ел – «КАМАЗ»да ике миллионынчы йөк машинасы эшләп чыгарыла.

КАМАЗ турында мәгълүмат бел.

– Әлбәттә, КАМАЗны. Ул зур, көчле һәм дөньяда иң чыдам йөк машиналарының берсе. Аны барысы да белә. Автомобильнең төрле модельләре 19 мең килограммга кадәр йөк ташый ала.

– Искиткеч!

ЧЫНЛАПМЫ?

Казан вертолёт заводында һәр вертолёт кулдан җыела.

КЫЗЫК!

Казанда дөньядагы иң авыр, тавыш тизлегеннән югарырак тизлекле Ту-160 хәрби самолёты җитештерелә. Аның максималь очу авырлыгы – 275 тонна.

ШӘП БУ!

Яшел Үзәндәге суднолар төзү заводында террорчыларга һәм пиратларга каршы көрәшер өчен яңа проект буенча патруль корабльләре төзиләр.

ГАҖӘП!

Казан метросы Россиядә иң яше. Беренче участогы 2005 елда ачыла.

ШӘП БУ!

КАМАЗ – йөк машинасы гына түгел, автобус, хәтта комбайн да.

КЫЗЫК!

КАМАЗ логотибында гади генә ат түгел, аргамак сурәтләнгән. Ул чыдамлыгы, хуҗасына тугрылыгы, акыллы булуы белән аерылып тора.

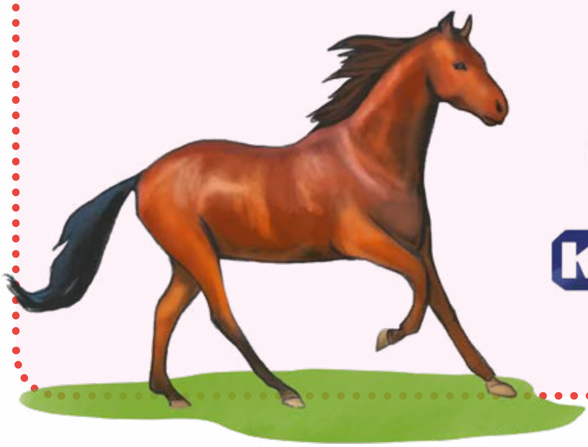

КАМАЗ

ЧЫНЛАПМЫ?

«КАМАЗ» заводында 35 меңнән артык кеше эшли. Якынча Сан-Маринода да шуның кадәр кеше яши.

ГАҖӘП!

«КАМАЗ» заводында бер көнгә 200гә якын машина эшләп чыгаралар.

1948 ел – Россиядәге иң эреләрдән булган Ромашкино нефть чыганагы ачыла. Табылган нефтьнең яртысыннан күбрәге Татарстанда эшкәртелә. Ә тиздән 70 проценттан артыграгын үзебездә эшкәртә башлаячаклар.

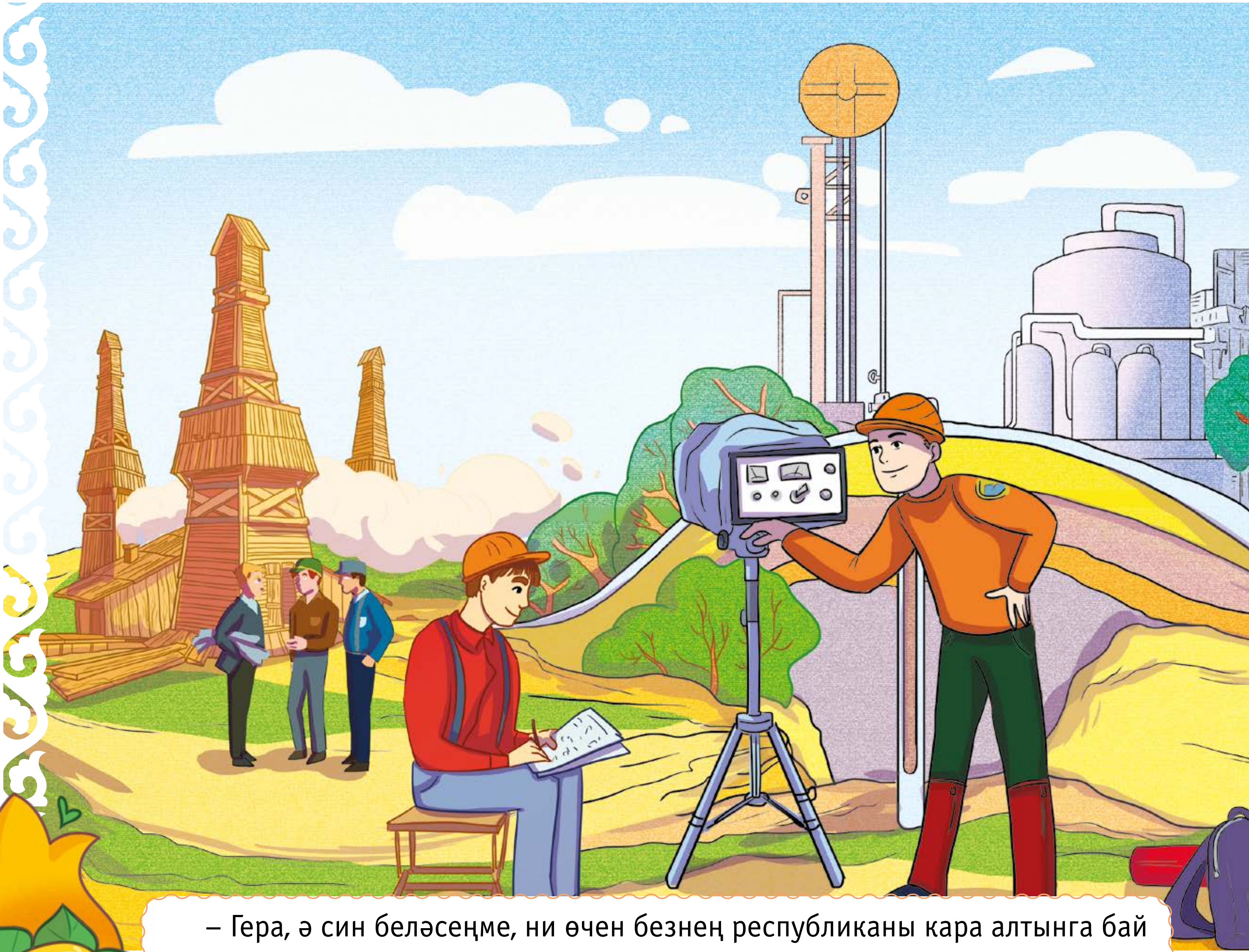

– Гера, ә син беләсеңме, ни өчен безнең республиканы кара алтынга бай дип әйтәләр?

– Чөнки бездә нефть күп табыла.

– Бик дөрес! Безнең нефть хәтта чит илләргә дә озатыла. Ә нефть эшкәртү заводлары бездә 70 еллар чамасы элек эшли башлаган. Кызык, ә син әлеге чималдан ниләр эшләгәннәрен беләсеңме?

– Ммм… Искә төште! Автомобиль майлары, пластмасса, хәтта киемнәр һәм уенчыклар да!

Татарстан Республикасының нефть сәнәгатенең үсеше турында бел.

1941–1945 ЕЛЛАРДАГЫ БӨЕК ВАТАН СУГЫШЫ

– Гера, мин Бөек Ватан сугышы елларында Татарстанга бик күп кешеләрне эвакуацияләүләре турында белдем.

– Әйе, Лалә, республика үзенә 250 меңнән артык кешене сыендыра. Татарстанда бомбардировщиклар, бронекатерлар, «Катюша»лар өчен снарядлар да җитештерелә. Кешеләр Кызыл армия сугышчылары өчен җылы киемнәр һәм бүләкләр әзерлиләр.

❀ ҖИҢҮ

Эвакуацияләнгән **70 сәнәгать** заводы һәм фабрикасы Татарстанга урнаштырыла. **2** танк колоннасы һәм берничә авиация эскадрильясы республика халкы акчасына төзелә.

– Бөек Ватан сугышы 3 ел да 10 ай һәм 18 көн дәвам итә. Бөек Җиңүне якынайту өчен Татарстан зур көч куя. Фронтларда сугышчылар каһарманлык күрсәтә, күпләр туган якларына әйләнеп кайтмый. Тылда да, ару-талуны белмичә, көн-төн эшлиләр. Кешеләр Җиңүгә ышана һәм аны якынайту өчен хәлләреннән килгәннең барысын да эшли.

– Мин якташларым белән горурланам!

БӨЕК ВАТАН СУГЫШЫ КАҺАРМАННАРЫ

– Гера, ни өчен урамнарны кешеләр хөрмәтенә атыйлар?

– Бу күптәнге традиция, Лалә. Республикабызның төрле шәһәр һәм бистәләрендәге урамнар Бөек Ватан сугышы каһарманнарының исемен йөртә. Алар арасында полководецлар, маршаллар, партизаннар, лётчиклар, разведчиклар бар. Алар гомерләрен дә кызганмыйча сугышалар.

Каһарманнар турында бел.

– Бик матур традиция, Гера. Күгебез аяз булсын өчен, һичшиксез, каһарманнарча сугышкан кешеләрнең исемнәрен белергә кирәк!

ФАКТ

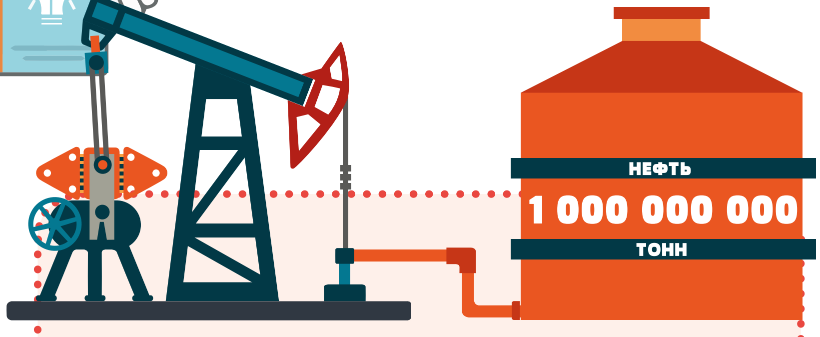

ГАҖӘП!

1971 елда республикада беренче миллиард тонна нефть чыгарылган. Татарстанда барлыгы 3,4 миллиард тоннадан артык кара алтын табылган.

ШӘП БУ!

Күпчелек галимнәр исәпләвенчә, нефть миллион еллар элек вак сулыкларда яшәгән микроорганизмнар калдыкларыннан барлыкка килгән.

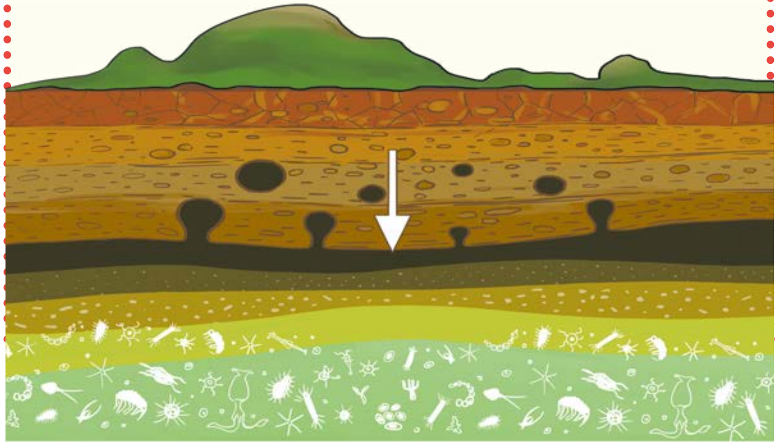

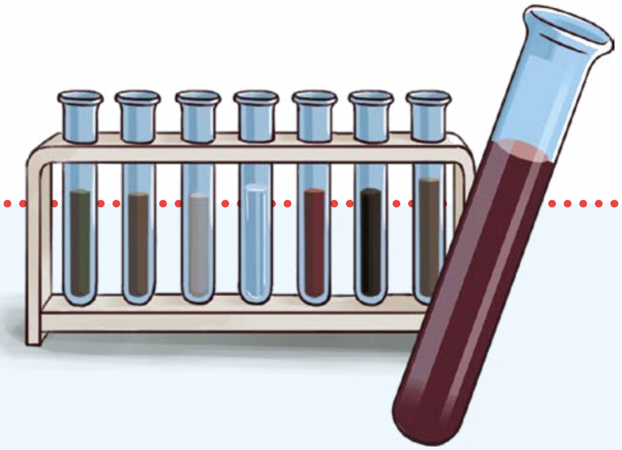

КЫЗЫКЛЫ!

Төрле районда табылган нефть төрле төстә була. Аның кара, көрән, чия, яшел, сары төсләре, хәтта үтә күренмәлеләре дә бар.

ЧЫНЛАПМЫ?

Хәтта Карадиңгез яры буенда да Татарстан бензины салучы ягулык станцияләре бар. Ә Россиядә алар берничә йөз.

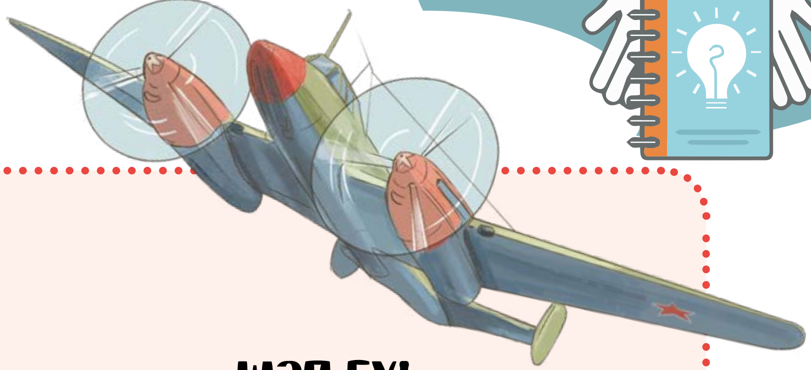

ШӘП БУ!

Пе-2 һәм Пе-8 бомбардировщиклары бары тик С.П. Горбунов исемендәге заводта гына җыелган. Сугыш елларында һәр алтынчы хәрби самолёт Казанда җитештерелгән.

ФКП КГКПЗ
1788

ЧЫНЛАПМЫ?

Сугыш вакытында Казанның дары заводында 103 мең тоннадан артык дары эшләп чыгарылган.

КЫЗЫК!

Яраларны тегү өчен алыштыргысыз булган кетгут җебен безнең илдә бары тик Казан кетгут заводы гына җитештергән. Завод эшчеләрен сугышчыларны коткаручылар дип атаганнар.

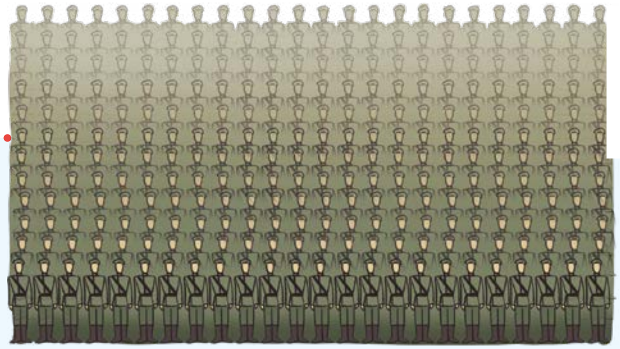

Хәрби берләшмәләрдәге солдатларның санын бел.

ГАҖӘП!

Бөек Ватан сугышы вакытында Татарстан предприятиеләре көн саен 9 меңнән артык сугышчыны аяк киеме белән тәэмин иткән. Бу тулы бер дивизия дигән сүз!

1931 ел – Россиядәге иң эре дару җитештерү предприятиеләренең берсе – «Татхимфармпрепаратлары» ачыла.

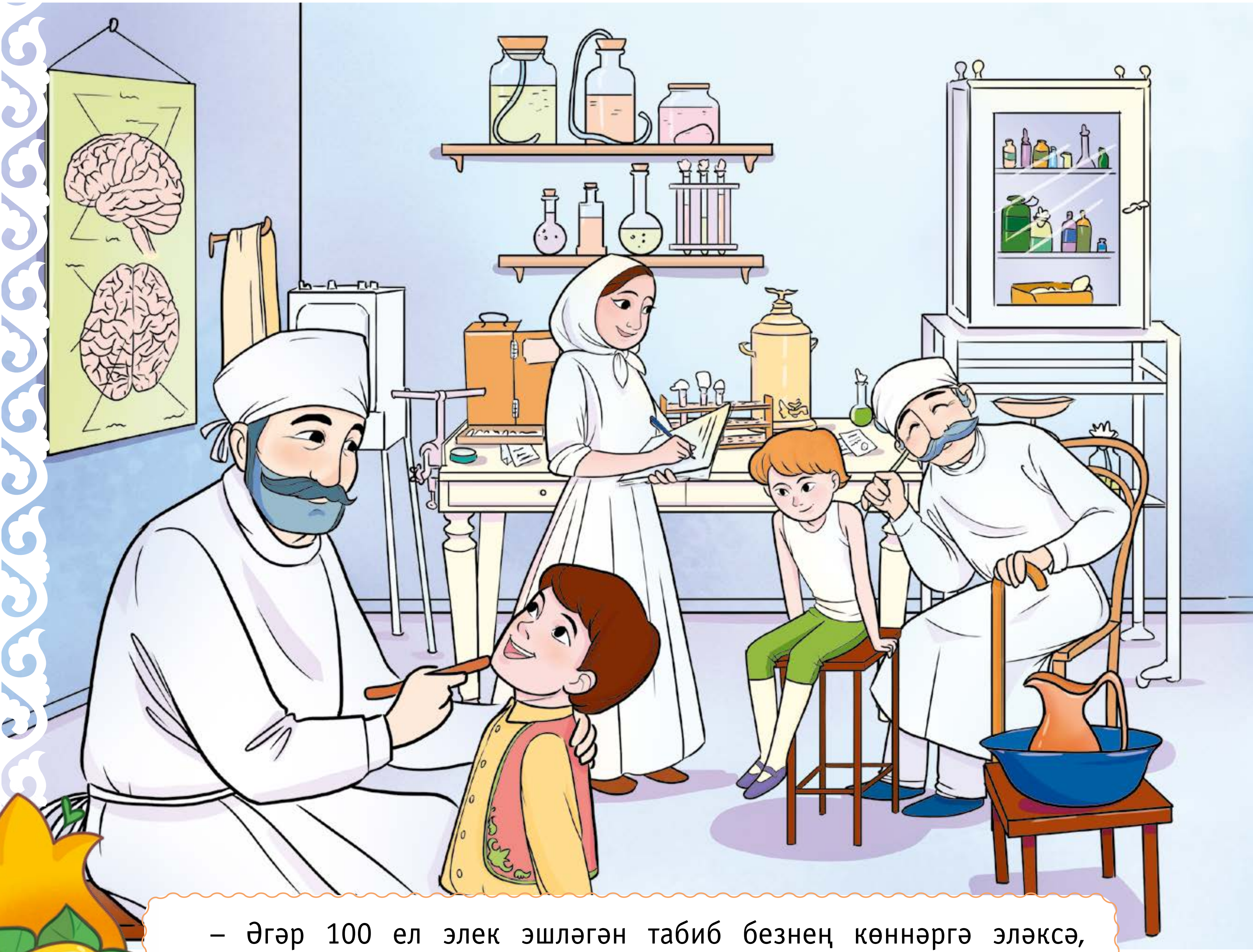

– Әгәр 100 ел элек эшләгән табиб безнең көннәргә эләксә, медицинаның алга киткәнен күреп гаҗәпләнер иде. Республика хастаханәләрендәге аппаратлар фантастик фильмнардагы космик корабльләрне хәтерләтә. Барлык районнарда яңа дәваханәләр эшли. Алар чиста һәм матур!

1977 ел – Россиядәге иң эре балалар хастаханәләренең берсе булган Республика балалар клиник хастаханәсе төзелә.

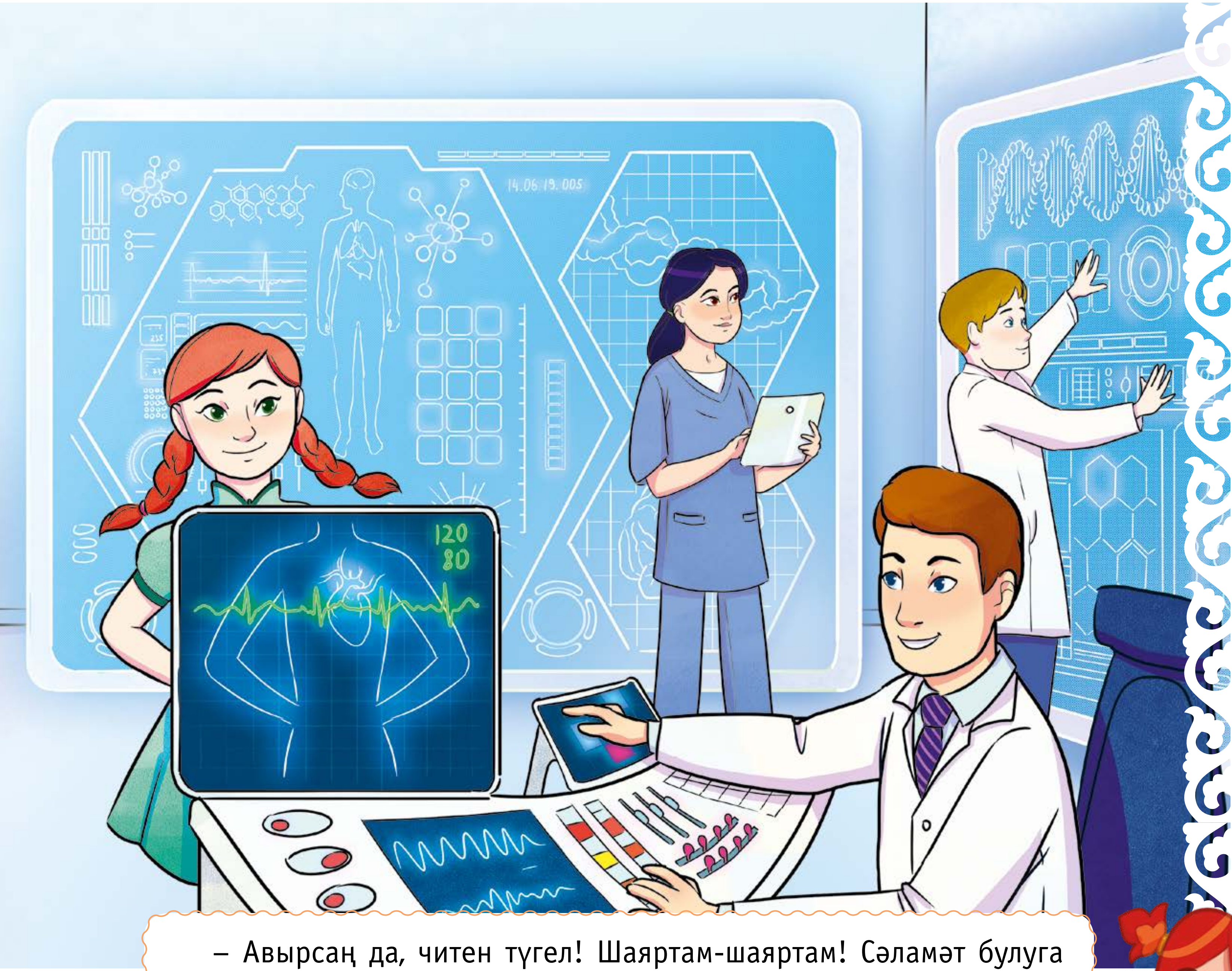

Татарстан Республикасы медицина өлкәсендә ирешкән уңышлары турында бел.

– Авырсаң да, читен түгел! Шаяртам-шаяртам! Сәламәт булуга җитәме соң?! Сүз уңаеннан, Татарстанда дарулар җитештерүче завод инде 90 елга якын эшли.

2019 елда республикада **4 миллион** тоннадан артык иген уңышы җыела. Россиядәге иң зур теплица комплексларының берсе Татарстанда урнашкан.

– Лалә, кайчандыр кешеләр басуларны бары тик кул көче белән генә эшкәрткәннәр. Без хезмәт сөючән халкыбыз булу белән бәхетле, аны авырлыклар беркайчан да куркытмаган. Мәсәлән, Бөек Ватан сугышы елларында кырларда хатын-кызлар, бала-чага һәм картлар гына эшләгән. Бик авыр булса да, татарстанлылар фронтка икмәкне вакытында һәм тиешенчә озатып торганнар. 50 ел элек кырларда куәтле тракторлар һәм комбайннар пәйда булган.

– Ә хәзер, Гера, кешеләрнең эшен җиңеләйтүче машиналарга таң калырлык!

Татарстан Республикасының авыл хуҗалыгының үсеше турында бел.

Узнай о развитии сельского хозяйства в Республике Татарстан.

ФАКТ

ГАҖӘП!

Атлар – гаҗәеп хайваннар. Алар хәтта дәвалау сәләтенә дә ия, һәм ул «иппотерапия» дип атала.

ЧЫНЛАПМЫ?

Корея кедр наратының шифалы һавасын, Кореяда, Японниядә һәм Ерак Көнчыгышта гына түгел, Раифадагы дендрарийда да сулап була.

Раифадагы дендрарий турында мәгълумат бел.

КЫЗЫК!

Чишмә суы сәламәтлек өчен файдалы. Республикада чишмәләр саны 3,5 меңнән артып китә. Аларның саны буенча Лениногорск районы беренче урында тора.

ШӘП БУ!

Татарстанның Тәтеш районында шифалы табигый ләм ятмалары бар. Аны күптөрле авыруларны дәвалау өчен кулланырга була.

ШӘП БУ!

Тәтештә 960 килограммлы кырпы балыгына һәйкәл куелган. Аны 1921 елда Иделдә тотканнар.

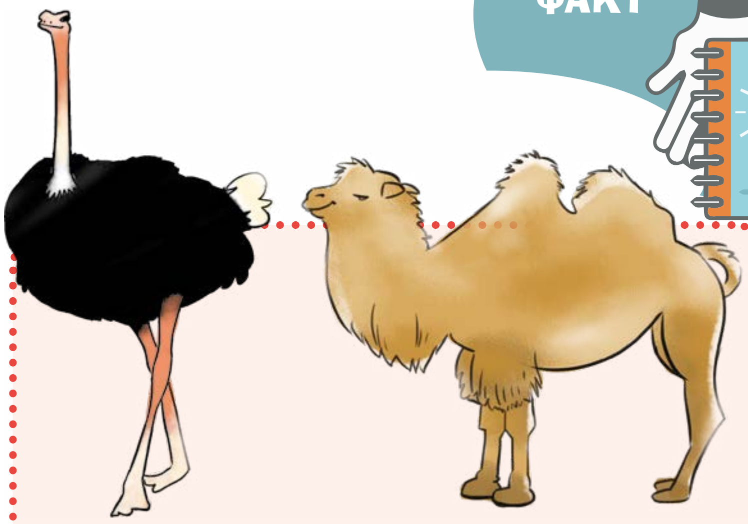

ЧЫНЛАПМЫ?

Татарстанда дөяләр һәм страуслар үрчетәләр.

ГАҖӘП!

«Хәят» һәм «Рушан» – кеше исеме генә түгел, Татарстанда уйлап табылган бодай һәм арпа сортлары да.

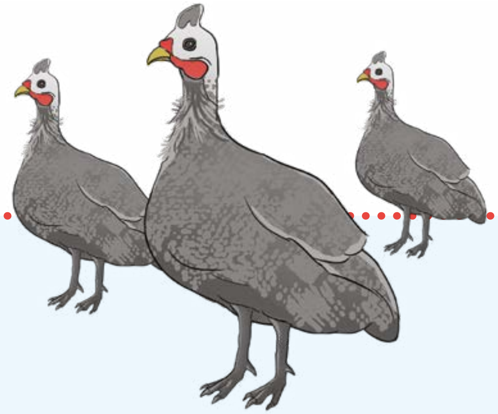

КЫЗЫК!

Татарстандагы кайбер фермаларда мисыр тавыклары үрчетә башлаганнар. Аларның башында өскә чыгып үскән сөяк бар, ул үгез яисә болан мөгезен хәтерләтә.

мәдәният

1925 ел – «Сания» дип аталган беренче татар операсының премьерасы була.
1939 ел – Татар дәүләт опера театры ачыла.

– Гера, мин театрларга һәм концертларга йөрергә бик яратам!

–Бу бер дә гаҗәп түгел, Лалә. Татарстан һәрчак үзенең музыкантлары, композиторлары, җырчылары, биючеләре, артистлары, рәссамнары, язучылары белән дан тоткан. Бүген, әлбәттә, мәдәниятнең барлык өлкәләрендә дә заманча технологияләр кулланыла.

2012 ел – «Әкият» курчак театрының яңа бинасы ачыла.

Татарстан Республикасы мәдәнияте турында бел.

– Әйе шул, мәсәлән, тотып карап булмый торган видеодекорацияләр, күзләре начар күрүче тамашачыларга сәхнәне күзәтергә булыша торган тифлокомментарийлы мобиль кушымталар барлыкка килде.

– Шулай да бер нәрсә үзгәрешсез кала: бу – безнең халыкларга хас булган талант.

СПОРТ

1960 ел – Казанда Үзәк стадион ачыла.
Татарстанда **11 меңнән** артык спорт корылмасы бар.
Республикада **40** тан артык боз сарае эшли.

– Элегрәк бар кеше дә үзенә ошаган спорт төрен сайлый алмый иде. Бассейннар юк, шугалаклар да аз иде. Бүген исә 170 спорт мәктәбе эшли, 120дән артык спорт төре үсеш кичерә.

2013 2015 2017 2018

«Сабантуй» дип исемләнгән кызыклы сериал кара.

– Әйе, дөрес, Лалә. Татарстан – спорт сөюче республика. Шуңа күрә бездә спорт ярышлары уздырыла да инде. Сүз уңаеннан, син аларның кайсын булса да беләсеңме?

– Әлбәттә! Мәсәлән, Универсиада һәм футбол буенча дөнья чемпионаты.

ЧЫНЛАПМЫ?

Бөек опера җырчысы Фёдор Иванович Шаляпин Казанда туган.

ШӘП БУ!

8елгадатулмаганиҗатчорындаГабдулла Тукай 9 поэма, 400дән артык шигырь, 350 хикәя, очерклар һәм истәлекләрен язган.

Г.Тукай әкиятләре буенча мультфильмнар кара.

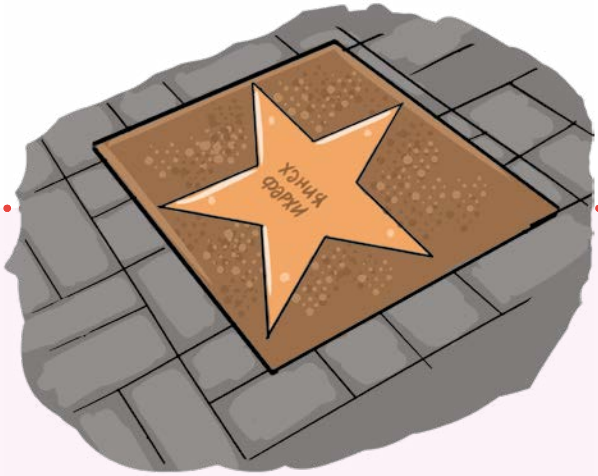

КЫЗЫК!

2003 елда Казанның Бауман урамында Татарстан йолдызлары аллеясы ачылган.

ГАҖӘП!

Арча районының Яңа Кырлай авылында Кыш Бабай һәм Кар Кызы яши.

ШӘП БУ!

2010 елда Казанда 2013 минут дәвам иткән футбол матчы үткәрелгән. Анда республика җитәкчеләре, һөнәри командалар һәм барлык уйнарга теләүчеләр катнашкан.

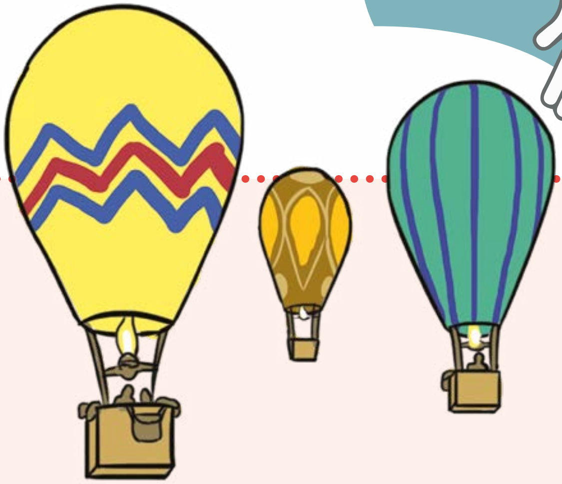

ГАҖӘП!

Республикада аэронавтика белән шөгыльләнергә була. Бу – һава шарларында очу.

ЧЫНЛАПМЫ?

Россиядәге иң зур ипподром – Татарстанда.

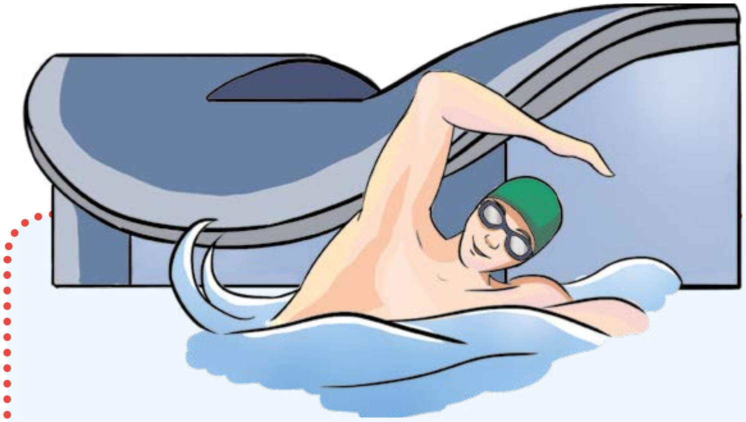

КЫЗЫК!

«Ак Барс Арена» – йөзү буенча 12 дөнья рекорды куелган дөньядагы бердәнбер футбол стадионы.

2017 елда Казан астрономнары Кояш системасына кермәгән яңа планета ачалар.

– Хәзер тормыш бик кызыклы! Инде дәресләр уздыра алырлык роботлар уйлап табылды. Табиблар йөрәкне күчереп утыртырга өйрәнделәр. Ә урамнар буйлап пилотсыз автомобильләр йөри.

Космостан Җир шарын кара.

– Без Татарстанда яшәвебез белән бик бәхетле. Юбилееӊ белән, сөекле республикам! Озын-озак еллар чәчәк атып яшә!

ЭЧТӘЛЕК

ХӨРМӘТЛЕ ӘТИ-ӘНИЛӘР! 4

ТАНЫШ БУЛЫЙК! 6

ТӨЗЕЛЕШ 8

МӘГАРИФ 10

ТРАНСПОРТ 14

КАМАЗ 16

НЕФТЬ 20

1941–1945 ЕЛЛАРДАГЫ БӨЕК ВАТАН СУГЫШЫ 22

ҖИҢҮ 24

БӨЕК ВАТАН СУГЫШЫ КАҺАРМАННАРЫ 26

МЕДИЦИНА 30

АВЫЛ ХУҖАЛЫГЫ 32

МӘДӘНИЯТ 36

СПОРТ 38

БҮГЕНГЕДӘН КИЛӘЧӘККӘ 42

* Из книги «Государственные и муниципальные символы Республики Татарстан», Институт татарской энциклопедии и регионоведения АН РТ.

Книга издана при поддержке Комиссии при
Президенте Республики Татарстан по вопросам
сохранения и развития татарского языка

Автор проекта
Лейла Фазлеева

Руководитель проекта
Азат Ганиев

Главный редактор
Алсу Низамеева

Литературная редакция:
**Румия Юналеева, Анна Леваи, Инна Макарова, Фансия Сафина,
Гульнара Головина, Фарида Ахметзянова**

Художники-иллюстраторы:
**Альфия Хусаинова, Светлана Масальских, Арина Карпова, Светлана Волосатова,
Анна Гаранина, Валерия Федорова, Захар Мигунов, Дарья Кузьмина, Наталья Кочергина, Ландыш
Гарипова, Эльвира Захарова, Алина Музыченко, Анастасия Богатырева,
Анастасия Бронникова, Регина Насибуллина, Эльвира Шарипова**

Дизайн и графическая вёрстка
Дмитрий Гиацинтов

Музыкальная редакция:
Мария Сергеева, Рафаэль Бахтиозин

Руководитель IT отдела
Дамир Бариев

Технический директор
Ильдар Низаметдинов

Методисты:
Эльмира Тахавиева, Лейсан Зинатуллина, Татьяна Курамшина

Консультант
кандидат филологических наук **Расима Шамсутдинова**

Татарское детское издательство
420124, г. Казань, ул. Сулеймановой, 5.
www.tdpress.ru

Подписано в печать 15.01.2021.
Печать офсетная. Тираж 2000 экз. Заказ №
Отпечатано в полном соответствии с качеством предоставленных
Татарским детским издательством материалов в типографии филиала
АО «ТАТМЕДИА» «ПИК «Идель-Пресс».
420066, г. Казань, ул. Декабристов, 2.

Дуслар, вектатарстана.рф сайтыннан сез Татарстанда яшәүче балалар иҗат иткән мультфильмнарны карый, республикабызның һәм барлык районнарның герблары, истәлекле урыннары белән таныша, 100 ел эчендә төбәгебезнең ничек үзгәргәнен белә аласыз.

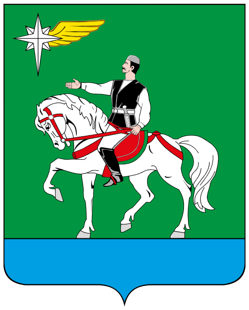
Әгерҗе районы

Азнакай районы

Аксубай районы

Актаныш районы

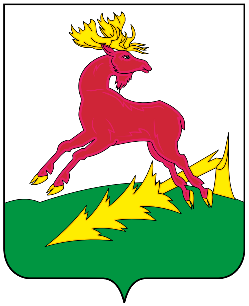
Алексеевск районы

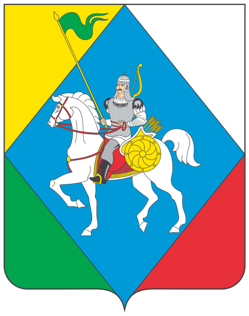
Әлки районы

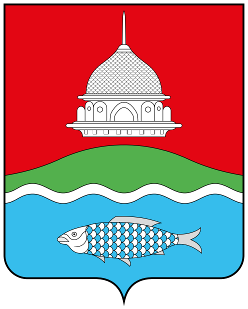
Бөгелмә районы

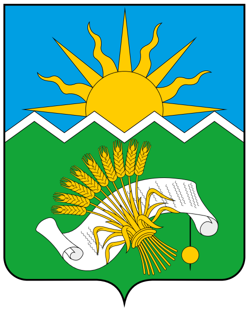
Буа районы

Югары Ослан районы

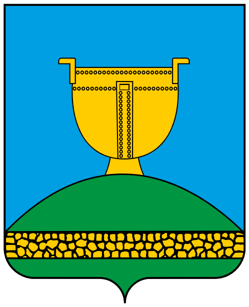
Биектау районы

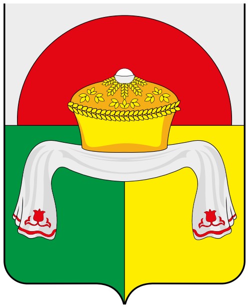
Чүпрәле районы

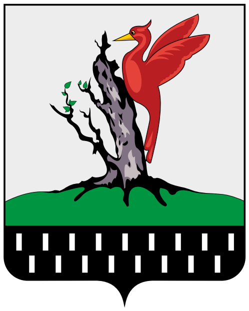
Алабуга районы

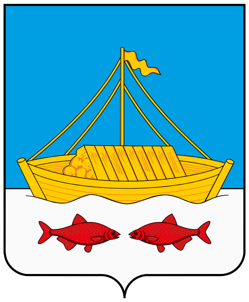
Лаеш районы

Лениногорск районы

Мамадыш районы

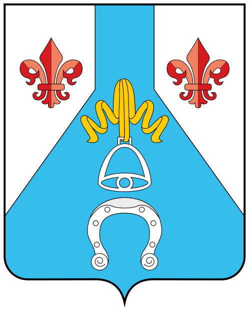
Менделеевск районы

Минзәлә районы

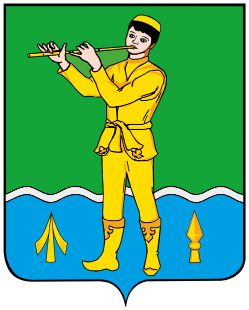
Мөслим районы

Саба районы

Сарман районы

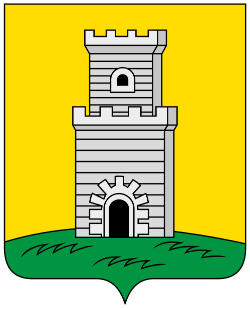
Спас районы

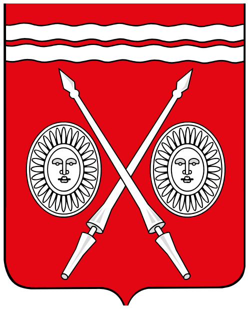
Тәтеш районы

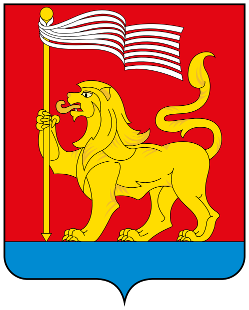
Тукай районы

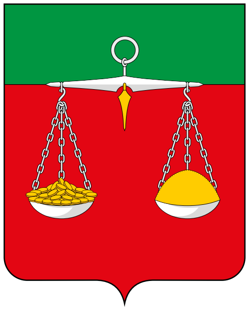
Теләче районы

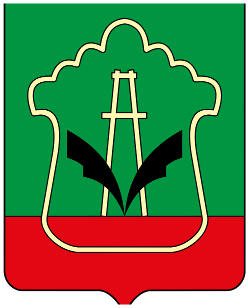

Әлмәт районы

Апас районы

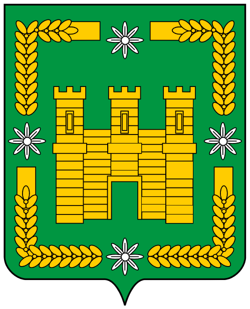

Арча районы

Әтнә районы

Баулы районы

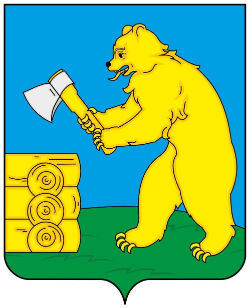

Балтач районы

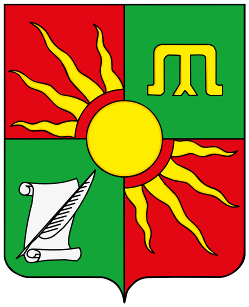

Зәй районы

Яшел Үзән районы

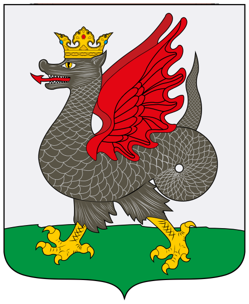

Казан

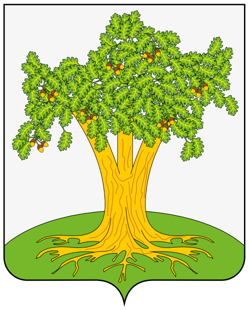

Кайбыч районы

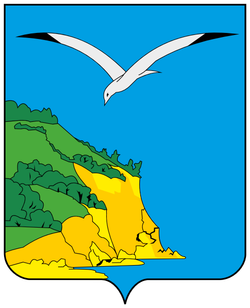

Кама Тамагы районы

Кукмара районы

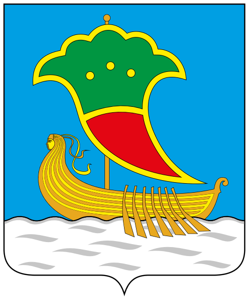

Яр Чаллы

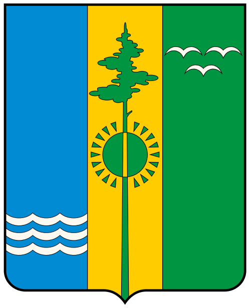

Түбән Кама районы

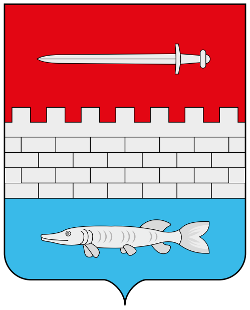

Яңа Чишмә районы

Нурлат районы

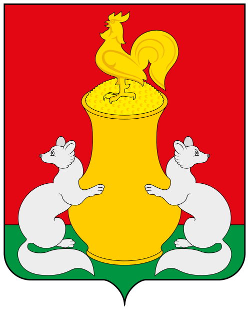

Питрәч районы

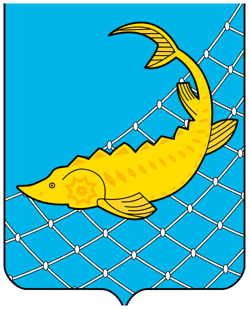

Балык Бистәсе районы

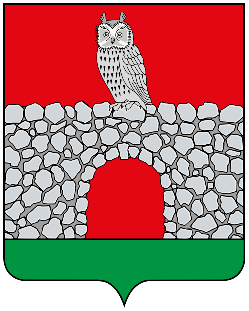

Чирмешән районы

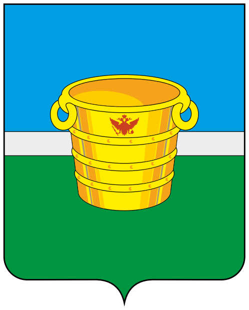

Чистай районы

Ютазы районы

Кесә телефоны камерасын QR-кодка юнәлт. Пәйда булган Татарстан картасыннан үзеңнең районыңны тап һәм аның турында мультфильм кара.

ТАТАРСТАН ВАРИСЛАРЫ

ТАССР 1920-2020

БАЛАЛАР ӨЧЕН НӘФИС БАСМА

ISBN 978-5-9500141-9-2

ТОИ ЭМОЦИОНАЛЬНЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ
ТАТАРСКОЕ ДЕТСКОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО • ТАТАР БАЛАЛАР НӘШРИЯТЫ
www.tatbook.ru